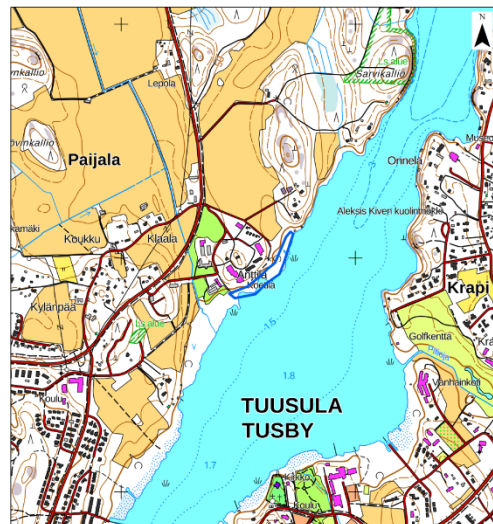

Viitasammakkoselvitys Tuusulanjärvellä vuonna 2022: Anttilan tilakeskuksen ranta

Marko Nieminen

Viitasammakkoselvitys Tuusulanjärvellä vuonna 2022: Anttilan tilakeskuksen ranta

Marko Nieminen

Sisällys

Johdanto	1
Tulokset	3
Johtopäätökset ja suositukset	3
Lähteet	3
Liite 1. Menetelmäkuvaus	4

Johdanto

Faunatica Oy teki keväällä 2022 Tuusulan kunnan kaavoituksen toimeksiannosta viitasammakkoselvityksen Anttilan tilakeskuksen ranta. Kohteen sijainti näkyy kuvassa 1.

Selvityksen päämääränä oli paikantaa viitasammakon lisääntymispaikat soidinäntelyyn perustuvalla havainnoinnilla (menetelmä kuvailtu liitteessä 1).

Viitasammakko kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kiellettyä luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat määritellään seuraavasti (Saarikivi 2017):

”Lajin esiintymispaikoilla lisääntymispaikaksi voidaan tulkita ne vesialueen osat, joissa koirailta on lisääntymisreviirit, joissa pariutuminen ja kutu tapahtuvat ja joissa nuijapäät elävät. Soidintaminen riittää osoittamaan lisääntymispaikan olemassaolon. Levähdyspaikkaan kuuluvat päivälepopaikat esim. kasvillisuuden suojissa ja talvehtimispaikat sekä maa- että vesiympäristössä. Kutualueilla olevia talvehtimispaikkoja lukuun ottamatta levähdyspaikat eivät kuitenkaan ole yksiselitteisesti määriteltävissä. Lisääntymis- ja levähdyspaikan välittömässä läheisyydessä tulee olla levähdyspaikaksi ja ravinnonhakuun soveltuvaa ympäristöä, jonka rajaus on harkittava tapauskohtaisesti.”

Kuva 1. Selvitysalueen rajaus ja sijainti.

Tulokset

Selvitysalueella havaittiin vain ruskosammakoita. Viitasammakkoa ei havaittu, vaikka selvitysalueen pohjoispuolisko vaikuttaa sovelialta lajin lisääntymispaikaksi.

Johtopäätökset ja suositukset

Viitasammakko ei rajoita alueen maankäyttöä.

Lähteet

Luonnonsuojeluasetus 1997/2005/2013/2021: 14.2.1997 annettu luonnonsuojeluasetus (160/1997), 17.11.2005 annettu muutos (913/2005), 1.7.2013 alkaen voimassa oleva muutos (471/2013) ja 28.6.2021 alkaen voimassa oleva muutos (521/2021)

[<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1997/19970160>; <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2005/20050913>; <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20130471>; <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210521>].

Luonnonsuojelulaki 1996: 20.12.2006 annettu luonnonsuojelulaki (1096/1996)

[<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1996/19961096>] ja luonnonsuojelulain perustelut (HE 79/1996) [<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/1996/19960079>].

Saarikivi, J. 2017: Viitasammakko (*Rana arvalis* Nilsson, 1842). – Teoksessa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017, s. 90–96. Ympäristöministeriö, Helsinki.

Liite 1. Menetelmäkuvaus

Viitasammakoselvityksen teki FT Marko Nieminen. Aikataulu määräytyi kevään etenemisen mukaan, ja lajin soidinajan alkaminen varmennettiin omien referenssihavaintojen perusteella. Soidintaminen oli ainakin viikon keskimääräistä myöhemmässä vuonna 2022. Kuuntelukäynnit tehtiin yöaikaan.

Rantaa lähestyttiin eri kohdista varoen, sillä viitasammakot ovat hyvin arkoja ja katoavat helposti useaksi minuutiksi veden alle, jos ne tuntevat itsensä uhatuksi (Saarikivi 2017). Kullakin paikalla kuunneltiin 5–10 minuuttia kerrallaan.

Havainnoinnit, havainnot ja niiden aikainen säätila:

12.5.2022: klo 23:55–00:15.

Klo 23:55 lämpötila 9 °C, pilvisyys 7/8, tuuli 0–3 m/s SW. Erinomaiset olosuhteet havainnoinnille, mutta tuuli häiritsi ajoittain kuuluvuutta.

Ei havaintoja viitasammakosta. Ruskosammakoita oli runsaasti äänessä selvitysalueen pohjoisella puoliskolla.

15.5.2022: klo 22:20–22:45.

Klo 22:20 lämpötila 10 °C, pilvisyys 7/8, tuuli 0–2 m/s SW. Erinomaiset olosuhteet havainnoinnille.

Ei havaintoja viitasammakosta.